

Посавски

канал

ЛИСТ ОМЛАДИНСКИХ РАДНИХ БРИГАДА У ПОСАВИНИ

БРОЈ 12

Београд, 14 септембар 1946 год.

ЦЕНА 1.— ДИНАР

Пред завршавање Уровачког канала

Пре шест недеља почела је IX студентска бригада са прокопавањем Уровачког А канала. Дужина од 2900 м. чинила се тада огромном акудатура од 13.000 кубика превелика да бисмо је избацили до краја нашег рада за 6 недеља. Али решеност да се до краја успе да и на каналу будемо најбољи — као што смо били и на универзитету — водила нас је напред. Прве недеље је доста тешкоћа у раду. Прелаз са књиге на физички рад није био лак. Избацивало се просечно 0,8 — 1,2 кубика дневно. Алат се није употребљавао рационално, много се расправљало на раду, тражили су се што бољи начини за што ефикаснији рад. Али оно што је било основно за успех — залагање — већ првих дана јасно се испољило код свих бригадира. Дуге дискусије о начину рада на терену — говориле су о томе да је свакоме стало до што бржег и пунијег успеха наше бригаде. Потешкоће у првим данима: неумешност у руковођењу алатом, слаба организација рада и сл. у следећој недељи биле су мање — скоро сасвим отклоњене. Рад се у току следећих дана све више побољшава. Ефекат стално напредује. Темпо рада из дана у дан расте. Такмичење је у пуном јеку.... Проглашени су први ударници. У четвртој недељи темпо рада је тако силовити да се бригада налазила на домаку прелазне заставице. Бригада пребацује просек од 3,5 на 4 кубика. Други и трећи слој земље су као печени али норма се ипак пребацује за 100—150%. На раду се тада појављује трактор. Трактор? — Овако неповерљиво стајали су другови покрај машине која је секла и разбијала најтежи други и трећи слој. — Но неповерење је убрзо престало када су и ови слојеви избачени много лакше него до тада. — Али трактор је променио начин рада. Род по тројкама је постао нефикасан. Одмах су формиране двојке. За бољи ефекат је била потребна већа дужина и бригада је заузела терен од једног км. За 9

дана канал је урађен на тој дужини. Вештим радом са трактором — рађена је и шкарпа. Остало је још да се направи и ископа дно. Ефекат рада са трактором био је већи него пре и он је у многост побољшао рад IX студентске бригаде.

Као круна свих успеха наше бригаде дошло је освајање прелазне бригадне заставице. Добијањем овог симбола најбољих бригада видимо признање за постигнути успех у борби за одбрану похвале медицинског факултета.

За успех бригаде нарочито је био важан правилан однос руководства бригаде у руковођењу свих послова. Штаб бригаде је правилно и на време решавао задатке и проблеме који су се појављивали након рада како на терену тако у животу и развоју саме бригаде. Целокупно техничко руководство на ка-

налу преузели су командант, заменик команданта и командири чета јер техничког особља није било. — Може се рећи да је у томе постигнут пун успех.

Посетио нас је и друг Славко Комар

10 ов. мес. при повратку са Омладинске пруге — посетио је и Посавски канал друг Славко Комар. Заједно са другом Раденком Броћићем, секретаром Главног одбора Народне омладине Србије, друг Славко Комар је дошао најпре у Штаб акције где се задржао извесно време а потом је обишао радилишта на изградњи Посавског канала.

После обиласка терена друг Славко Комар и Раденко Броћић напустили су Посавски канал.

Одлука бр. 61

За стално повишење и пребацавање норме, пожртвовање у раду и давање иницијативе осталим омладинским радним јединицама као и за најбоље постигнуте резултате на физкултурном пољу, Штаб омладинских радних јединица доноси одлуку о проглашењу УДАРНОМ VIII студентску бригаду.

Смрт фашизму — Слобода народу!

9 септембра 1946 год.

Ратари

Командант

С. КОВАЧЕВИЋ

Одлука бр. 62

Посматрајући рад бригада на градњи Посавског канала за протеклих седам дана Штаб ОРЈ. донео је одлуку да бригадну прелазну заставицу додели IX студентској бригади.

Предаја бригадне заставице извршиће се 10 септембра 1946 год. у 10 часова пре подне у логору »Сава«.

Смрт фашизму — Слобода народу!

9 септембра 1946 год.

Ратари

Командант

С. КОВАЧЕВИЋ

СТРАНЦИ О НАМА

Из разговора са студентима

Француски делегати о нама

— «Ми смо много слушали о вашој земљи. Говорили су нам рђаво о њој јер то шире бивши југословенски официри и други реакционарни елементи. А сада, кад сам све ја сам видео, причају свуда, нека сви знају како је заправо у Југославији» — одговорио је друг Белгијанац, студент медицине, на питање што ће причати о нама. — Другови студенти из свих земаља света на повратку са конгреса студената у Прагу — посетили су и нас на Посавском каналу. Били су задивљени радом наше омладине. Гледали су канал правилне шарпе као ножем одрезане.

Студенткиња политичке економије из Индије стајала је немогуће доћи до речи: «Зар је могуће да су то омладинци сами урадили. Изгледа као да је нека машина глачала те странеце.»

Млада Американка, студенткиња социологије у Њујорку, стајала је крај рентиозног базена, стисла ме за руку, гледала пар тренутака ћутећи и онда само две речи успела да одговори: «Ја немам речи» —

На повратку са канала, у аутомобилу, одједном на предлог једног Италијана заорила се Интернационала. Свако је певао на своме језику али сваки је осећао исто. По први пут у животу студенти из свих крајева света: Индије, Америке, Енглеске, Индонезије, Француске, Италије — били су ту заједно са истим мислима, истим жељама, здружени истим циљем. — Научили су они нашу песму о Титу која им се необично много свидела.

Сви су хтели да имају значке са канала. И добили су их.

Студент из Канаде, уозбиљивши се, каже: «Зар ми можемо да носимо те значке? То носе само они који раде на каналу. Али носимо их за успомену на Југославију, за сећање на вашу омладину.» — Нису говорили китњастим фразама, бучним речима већ искрено и истинито оно што су осећали. Кад су кренули, растанак је био срдчан. Као са давњашњим познаницима.

У нашој земљи сви раде

Кренули смо аутомобилом на канал. Читавим путем песме су се ређале једна за другом. На наше највеће задовољство наши гости су за време свога боравка у Београду — научили су неколико наших песама.

— «Да ли још увек певате «Марсезу» у Француској — питао сам једног Француза.

— «Не заборавите» — рекао је он — «да ће Француска увек волети све револуционарне песме.» — А одмах затим, преко посавских поља и ливада, заориле су се речи француске химне.

«Алонс енфантс»

На каналу су се живо интересовали за све појединости око изградње и организације рада.

— «И код нас има акција» — рекли су на крају — «али оно на чему вам ми можемо само завидети — то је дух ваше омладине.»

Дух ваше омладине — то су биле речи најчешће употребљаване и на енглеском и на француском језику на дан нашег физкултурног слета.

— «Све што смо видели у Посавини — јасно је исцртало у нама бледу представу коју смо имали о Југославији пре ове посете» — рекли су нам Французи на поласку. «Ми смо чврсто убеђени да ће скоро зближење наше омладине бити крупан корак напред ка зближењу омладине целог света.»

Дански књижевник на Посавском каналу

Од пре неколико дана у нашој земљи се налази познати дански књижевник Анредсен Нексе, антифашиста који је за време окупације, избегао из своје земље у Русију јер није хтео да служи окупатору. — У току свог боравка у нашој земљи он није хтео да пропусти прилику а да не посети Посавски канал и упозна се са радовима на њему. И 11 ов. мес. он је посетио, у пратњи своје другарице, радове на изградњи Посавског канала.

Из Штаба акције, где се задржао у кратком разговору са другом командантом Сретом Ковачевићем, у пратњи неколико другова из Штаба акције кренуо је да обиђе терен, посети радилишта. Посетио је радилишта VIII студентске бригаде, прошао дуж читавог Главног канала при чему је показао велико интересовање за техничку страну изградње канала, услова под којима се ради и зна-

чају самих радова. После обидаска терена зауставио се у омладинском логору Кртинска где се задржао дуже обилазавши културно-просветно одељење где се интересовао читавим културно-просветним радом који се спроводи у логору, шаторе, кухињу интересујући се за све што је у вези са логорским животом. Исто тако интересовање показала је и његова другарица која се интересовала сваком појединости из логора.

Изненада, спонтано, око књижевника, који је седео опкољен члановима савета, омладинци су развили козачарско коло које је изазвало необично велико интересовање нашег госта. Одушевљен оваквим пријемом од стране наше омладине, чувени књижевник је изразио жељу да говори омладини која је играла око њега.

— «Обраћам се вама, комунистичкој омладини Југославије» — почео је свој

говор изразивши своју радост што долази из земље као што је Совјетски Савез у земљу као што је Југославија. Он зна све о нашој омладини и каже да је уверен да ће и омладина његове земље ускоро рећи своју реч и рашчистити са својом домаћом реакцијом.

Бурно поздрављен од омладине која је својим козачарским колом испраћала аутомобил, који је одлазио, познати књижевник је напустио логор Кртинску. По повратку из Кртинске у Штабу акције је приређен скроман ручак после чега се стари књижевник дуго још задржао у присном другарском разговору са друговима из Штаба акције.

Ово је један од великих догађаја на каналу. Посету великог данског књижевника, познаника и присног сарадника Лењина и Калињина — ми у мемо да ценимо као посету једног од великих људи.

БРИГАДЕ ТРЕЋЕ СМЕНЕ ОДЛАЗЕ

Крагујевачка бригада је отишла

Крагујевачка бригада одлази. Постројени, омладинци крагујевачког округа, стоје, слушају речи заменика команданта ОРЈ. Д. Ђосића. Међу њима је велики број другова који су својим пожртвованим радом добили најлепше признање — име ударника. Стоји крагујевачка бригада која је читавим својим радом заслужила да се назове ударном.

Почело је дељење споменица и значака. Излазе из строја омладинци, рукују се са својим командантом, једва чекају да ставе на груди знак градитеља Посавског канала. Велики број, 12 њих, носе на грудима и ударничку значку. — Ударнике поздравља цела бригада.

Чекају се камиони за полазак. Певачу се песме, оне песме које су их пратиле и н'арад, оне песме које су испевали сами градитељи канала. А онда наша «козара». — Прво вече по долазку играла се «козара», читаво време боравка на каналу играла се «козара» — и сад — растати се са логором, са Посавином. Не може се без «козаре».

Камиони стижу. Поздрављање, грљење, руковање, сузе у очима другарица. Камииони полазе а громко «три пут ура» за крагујевачку бригаду разлегло се по логору.

Омладинским радним бригадама на Посавском каналу

Драги другови,

У низу радова, које је наша Народна омладина предузела на обнови и изградњи наше Отаџбине, радови који ви вршите на Посавском каналу спадају у најважније. Ми, омладинци Завода за израду новчаница, горди смо што је наша омладина предузела на себе тако важан и тако користио задатак. Вашим напорима и радом ви доприносите изградњи и обнови наше земље и нарочито нас радује, што сте ви другови, предузели на себе ту тешку обавезу, да изградите канал који ће знатно допринети брзој изградњи наше земље.

Са своје стране, ми радничка омладина Завода за израду новчаница, одлучили смо да вас помогнемо и да ваше велико дело и ваш успех обележимо и истакнемо. Радећи добровољним прековременим часовима ми смо израдили значке које ће ваши ударници да носе а који ће бити знак почасти за Ваше велико дело.

Надамо се да ће овај скромни дар, којим смо желели да истакнемо ваш рад, бити потстрек за још већи и теже задатке која је наша Народна омладина, одазивајући се на позив друга Маршала Тита, преузела на себе.

Живели млади градитељи Посавског канала!

Живела наша народна омладина!
Живео иницијатор обнове и изградње друг Маршал Тито!

Струковни Одбор Народне омладине
Завода за израду новчаница
Топчидер

Зорица Војиновић
Живојин Костић
Владимир Јовановић
Антел Ранко

Одлазак XVI ударне бригаде

Задњи дан боравка у посавини био је велики за бригадире XVI мешовите ударне бригаде. У присуству команданта Штаба акције, друга Срете Ковачевића, подељене су ударничке значке и значке Посавског канала. XVI мешовита ударна бригада дала је 30 ударника. Узбуђени прилазили су ударници другу команданту. Он им је честитао и предавао значке.

— «Друже, команданте, ја ћу оправдати име ударника» — каже «Муња» који је у недељу на физкултурном слету доказао да је занста најбољи ударник на каналу. Као награду добио је велику макету ударничке значке.

45-годишњи Никола Ђумић, који је на каналу постао ударник обећао је да ће и убудуће учествовати у свим омладинским акцијама. Многи су били неми. — «Гром» се скромно смешкао немајући у том моменту ни речи. Један малишан је скоро заплакао примајући значку. — «За мене је ово највећи дан у животу» — прича он даље друговима.

А по том су прилазили похваљени 60 њих. Колику част име ударника претставља за све бригадире сведочи пример једног омладинца из београдске чете који се на поласку на Посавски канал заорекао да ће ту постати ударник. Залагао се, давао је све од себе али због слабе физичке конструкције није могао то и да стварно постигне.

— «Не смем од стида да се вратим кући» — каже он скоро кроз сузе.

Најзад — сви су бригадире добили значке. Са поносом се враћају омладинци подринске, београдске и чачанске чете са својом светлом металном значком — симболом њиховог двомесечног рада на каналу.

Пред одлазак студентских бригада

За који дан са канала нам одлазе две студентске бригаде. Од првог дана студенти су у многоме допринели да се културнопросветни рад правилно одвија. Њихова помоћ се осетила у свима логорима. Рад у њиховим бригадама посебно заслужује похвалу. А ако се већ говори о похвали онда се не сме пропустити да се не нагласи да је IX студентска бригада имала највише заслуга у потпуној и свестраној репрезентацији нашег канала како у околним селима тако и у Обреновцу и Ваљеву.

Када се поставио проблем организовања васпитних група добила се пуна подршка од студената. Другови су свестрано радили са бригадирима разрађујући теме појединих циклуса. — Али, посматрајући рад ових студената, може се констатовати да они нису били довољно блиски сеоској омладини и нису на њу довољно васпитно деловали. Они су морали да створе међу омладином са села још дубље уверење да је нова студентска омладина стварно народна — а то се могло учинити само ближим, приснијим, чвршћим контактом.

Зидне новине студентских бригаде служиле су стварно за пример на каналу. Али то није довољно јер њихова помоћ могла се пружити и другим бригадама у техничкој опреми а за осуду је и обустављање излагања зидних новина у VIII студентској бригади.

Приредбе за села, агитација у овом правцу задовољавали су. Жеља народне студентске омладине да створи блискост села и града дала је овде доста реалног успеха.

Учење је пак у IX студентској бригади било нешто организованије него у осмој. Ипак — резултати у овоме раду су велики. Другови и другарице су правилно схватили потребу колективног учења и испити ће свакако дати добре резултате.

Одласком студентских бригада културно-просветни рад ће добити мањи обим али јачим интересовањем свакога бригадира за исти се неће осетити недостатак кадрова. — Ствараћемо нове кадрове — будуће васпитне раднике наших села и бригада.

УДАРНИЦИ —

Анђелић Љубомир

ди 15 дана а онда постаје командир чете и ради на шкарпирењу.

Водоноша Васе

Сви га познају у бригади. Црнпуростог, веселог младића, црних, светлих очију, шљивчину и вредног водоношу Васу.

Васа је врло «начитан» човек — како по некад кажу сељаци из Поцерине — јер поред тога што врши дужност четног водоноше — зна он и безброј посочица, шала, све новости бригада целог логора.

Није он од оних водоноша који сматрају да им једина дужност доношење воде, свађа са бригадирима, забушавана на чесми и друго. Он је нешто сасвим друго.

Једнога дана, цело по подне није га било у логору. Свима је необично.

— Нема Васе, — нема песме и шале — вајкају се бригадир подринске бригаде. А он се појавио пред вече у штабу бригаде. Озбиљан и ћутљив. — Био је на лекарском прегледу. Утврђено је обољење плућа. — Командант, озбиљан, другарски му саветује одлазак кући — на лечење. — Његове очи одједном су васветлеле, мускули на лицу и крајеви усана заиграли а из груди се отео уздах и речи: «Друже команданте, макар под рибао — не терај ме из бригаде!»

Око њих сви су ћутали. Само је труба свирао спавање.

Тројна «Гром»

«Мајевица» је XVI мешовитој ударној бригади дала много ударника. Међу њима су Предраг Ристивојевић-«Гром»,

Љубиша Милић и Радомир Јовановић. Сва тројица су из београдске чете. И раније су они давали добре резултате, једнога дана избацили су 24 кубика а на самој «Мајевици», на најтежем терену, где је норма била од 0,80 до 1,5 кубика — избацивали су до 17 кубика. Од тада је просек свакога од њих стално био од 6—7 кубика. Када је бригада радила на прокопавању канала «Орловик» остали су само «Гром» и Љубиш Милић. Тих дана, радећи у благу и муљу, њих двојица су постизали резултат од 12 кубика дневно.

Најбоља двојка другарица у VIII студентској бригади

У залагању у раду, у такмичарском полету, другарице VIII студентске бригаде ни мало не заостају за друговима. То се нарочито показало последње недеље прокопавања Главног канала, кад су другарице кофама, рукама, клечећи у каналу, избацивале воду и блато. Удруживале су се у групе, тројке, двојке, које су се у свему такмичиле са друговима. Најбоља двојка другарица: Даница Ђосић — Маргита Јањић, избацила је до 24 кубика. О том њиховом раду, Маргита прича:

«На факултету се управо нисмо ни познавале. Блиске другарице постале смо на каналу, колективан живот и рад упознао нас је једну са другом. До скоро нисмо биле ни у истој десетини, а данас радимо увек заједно. Почеле смо овако: Наша бригадна конференција, на којој је пламтело од одушевљења за радом, где су давале велике обавезе и образавале се групе, учинила је да сам и ја, понета одушевљењем свих бригадира, устала да у име другарица, примим такмичење, које су заказали другови. Ето, за то смо Даница и ја образовале двојку.

Командантова петорка

Још од првог дана рада истакла се у бригади командантова петорка. Она је позвала све остале бригадире на такмичење. Већ првог дана добила је прелазну групну заставицу.

Та петорка Петка Томића обавезала се да ће сваког дана избацивати по 30 кубика земље. Смелим радом командантова петорка извршавала је своје обавезе, постизала је најбоље резултате у бригади како на терену тако и у радној дисциплини. — Упоредно са радним еланом и вољом развила се у тој петорци и примерна другарски љубав. Најбољи омладинци те петорке су вођа Петко Томић и Андреја Менковић.

Трифун Петровић

Трифун Петровић најбољи бригадир XIV Ваљевске бригаде који је у бригади међу првима похваљен прича о себи:

«Пошао сам из села са великом вољом за рад. Одмах у почетку кад сам почео да радим, радио сам са пуно воље и давао све од себе да мој рад буде бољи. Од сада, мислим да ћу још боље да радим док се канал не заврши. Само да ме здравље служи, друге препреке које буду наступиле, савладаћу.

Од почетка рада избацивао сам по 3,50 кубика, а сада постижем и 6 кубика дневно. Надам се и трудим се да постигнем што више а мање никако не.

После рада највише волим да читам новине, а нарочито ми се свиђа «Омладинска пруга» и «Омладина». Интересују ме и конференције на којима се говори о каналу и начину рада. Слет у недељу ми се много допао, на њему сам много видео и чуо а нарочито ми се допало такмичење ударника у копању.

Од предавања нарочито ми се свиђају предавања о социјалистичкој изградњи.»

Милан Јовановић

Ударник VIII студентске бригаде. Од првог дана истиче се својим организационим способностима, пожртвовањем и довитљивошћу. Вођа је тројке, која је читавих 15 дана најбоља у бригади. Премашује сада норму за 400 и 500%. Проглашен је за ударника пред стројем бригаде. Своју пожртвованост и смисао за организацију показао је при прокопавању Главног канала. За такав свој рад при прокопавању Главног канала добио је на дар књигу, посвећену најбољем ударнику.

НАШ ПОНОС

Њих троје, Раша Мишић, Рашела Леви и Савета Крга већ месец и по дана раде у техничкој секцији при Штабу акције. Посла је било доста, Требало је снабдевати округе чије бригаде раде на каналу графиконима, уређивати излог у Београду, спремати потребни материјал за декорисање бине при свечаностима и још низ ситних послова који су захтевали доста умешности, сналажљивости и пажње. А њих троје радили су увек на време испуњавајући своје задатке. Догађало се да су и по читаву ноћ радили

што им није сметало да сутра дан опет наставе са истим таквим радом. Пред велики физкултурни слет две узастопне непреспаване ноћи дале су као резултат лепо уређену трибину на физкултурном стадиону.

Њихов се рад није могао мерити кубицима али они су, за залагање, пожртвовање и успехе њихове секције у раду, приликом последњег проглашавања ударника и похваљених — и сами за свој пожртвовани рад похваљени.

Бранко Радуловић

Припада I десетини I чете IX студентске бригаде која спада међу најбоље десетине у бригади. Већ првих дана Бранко врло брзо савлађује технику рада и избацује просечно 3,5 кубика. Касније, када се у бригади осетио јачи, ударнички елан он је носилац тога елана и радног полета. Тада бива и похваљен од Штаба акције. Последњих недеља његов просек се пење на 7,9 и 11 кубика што му доноси назив ударника. Он наставља са својим ударничким радом јер треба издржати до краја и оправдати назив ударника и његов просек се из дана у дан повећава.

Зора Драшковић

Од почетка акције, већ четири месеца, као статистичар при Штабу акције, ради Зора Драшковић. Правилно и тачно вођење статистике бригаде прве смене било је скопчано са доста тешкоћа. Људи су били невични томе послу. Требало их је упутити

у рад, контролисати, проверавати — сам највише радити. Она је стизала свуда. И два месеца прве смене била су испуњена радом на стабилизацији статистике.

У другој смени, успостављањем пет омладинских логора, рад је постао тежи, разгранатији. Морала се учврстити статистичка служба у свих пет логора. Она је обилазила логоре, упућивала у рад нове људе, имала увек тачне статистичке прегледе рада бригаде свих логора.

Статистика функционише како треба. А она је — за такво залагање на раду, за тачну и уредну статистику, за успешну организацију посла — проглашена ударником.

Најбоља група XIII војвођанске бригаде

Радна шесторка Ивић Ласло V чете која се показала најбоља у физкултури у целој бригади, још се више истиче на раду канала у избацавању кубика. Нарочито истиче њихову групу национални састав, од којих су троје Мађари а троје колонисти из суботичког округа. На заједничком раду се видело јединство и залагање, који ће појединац од њих боље да ради, што се највише показало на прокопавању канала «Орловик». Ту су они на врло тешком терену радећи у благу и води заузимали простор у дужини од 30 мет. на њихову групу, док је цела чета заузимала простор од 80 м. Група је показала необично залагање на раду и ефекат рада је био добар. По завршетку тога канала, Ивић Ласло је добио као најлепшу награду за свој рад групну прелазну заставицу. После примљене заставице одушевљење и полет за рад се развио још више код те групе. На новом терену који је исто тако доста тежак, радна шесторка за 7 сати рада завршила је терен од 12,28 м.

После напорног рада слободне часове проводимо на културно-просветном пољу или у игри

Приредба у Ваљевоу

Група омладинаца са канала, састављена од бригадира IX, VIII XIII и X бригаде, посетила је Ваљево где је дала приредбу.

У жељи да што боље прикаже живот свих бригадира на каналу и њихов рад, културно-просветно одељење при Штабу ОРЈ саставило је програм са тачкама из наведених бригада које су одабране кроз посматрање рада свих бригада на овом пољу. Програм је давао једну повезану целину а и сам начин извођења показао је да бригадири са канала поред, рада на каналу могу и на осталим пољима дати врло много. Отсућност појединих бригадира у програму проистиче једино из недовољног интересовања културно-просветних руководиљаца по бригадама у одабирању људства које би могло у многоме да допринесе једној оваквој заједничкој репрезентативној приредби. Било је и објективних разлога што неке бригаде нису могле дати тачке на завидној висини — али дужом вежбом и радом са онима који за то имају воље — ови би разлози били сведени на минимум.

Што се тиче приредбе у Ваљевоу — може се рећи да је ова група достојно репрезентовала наш канал. Публика је са задовољством поздравила снажне бригадири и бригадирике у мајицама и радничким панталонама. Ми смо и овога пута показали да наш рад није сведен само на кубике већ да дајемо и на свим осталим гранама нашег уздицања.

Сама техничка страна приредбе, место приказивања, одзив ваљевске пуб-

лике и попуњавање програма потребним реквизитима — показали су да се организатори приредбе у Ваљевоу нису довољно заложили да би најавили долазак оних који су отргли тако скупоцене радне часове од канала да би Ваљевоу пружили праву слику нашег живота. — Ови недостаци би се отклонили да се схватило колико је значај доласка бригадира са канала у окружни центар као што је Ваљево — у округ у коме баш и ствара омладина која му је дошла у посету.

Б. Благојевић

АМБУЛАНТА

Мрка барака једва се опажа кроз дрвене које је заклања од пута. Унутра кревети и бели, сасвим бели чаршави. Два одељења: за другове и другарице. И ординација. То је централна амбуланта. О њеном значају треба ли говорити? Треба ли рећи колико је важно одвојити болесне другове и злогора, дати им могућности да буду под сталном лекарском негом, да леже у чистим креветима у тишини?

Централна амбуланта има све услове да одговори задатку. Па ипак да ли она у свему задовољава? — Чистоћа је у амбуланти, под оваквим условима, примерна. И на први поглед изгледа као да је и све остало у реду. Оно што недостаје, што штрчи, осете тек они који у амбуланти проведу неколико дана. — Наиме, између другарица-болничарки

Бригада „Жикица Јовановић-Шпанац“ слуша предавање заједно са мештанима

У току задњих 15 дана у селу Грабовцу, где се налази логор XII ваљевске бригаде, одржана су два предавања за бригадири и сељаци.

Прво предавање, коме је присуствовало 50 сељака било је из циклуса предавања »Три револуције у Русији«. — Упркос киши која је почела за време предавања, сви су предавање врло пажљиво саслушали. У краткој дискусији, која се после предавања развила, сељаци су се дотакли питања развика и изградње наше земље а наполе електрификације. Предавање се необично свидело свим друговима са села тако да је друг Малиша, секретар месног одбора фронта, изразио жељу за чешћим оваквим предавањима. После завршене дискусије развило се заједничко коло.

Друго предавање са темом »О колхозу« одржано је пред сеоском школом. Интересовање 80 присутних сељака за ову тему било је велико. Примећена је одмах на прилике у нашој земљи, на само село Грабовца, које је врло раштркано. Сељани су се интересовали да ли ће ту бити могуће основати колхоз. Потом су се присутни мало удаљивали од теме и прешли на дискусију о општој политичкој ситуацији а нарочито у вези са мировном конференцијом у Паризу. Предавач, друг Исидор Алкалај, опширно и приступачно је одговарао на сва постављена питања и обећао да ће у идућем предавању углавном третирати питања из опште политичке ситуације.

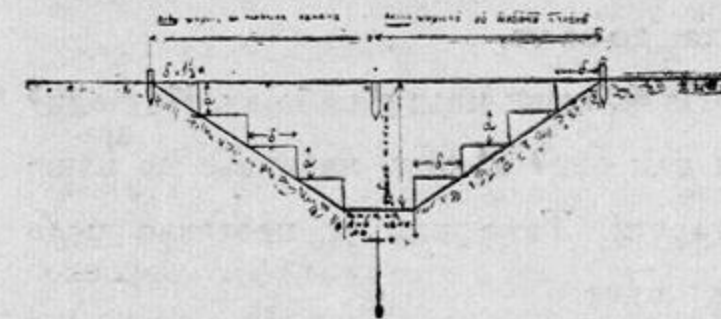
Б. Балог

СТРУЧНО УПУТСТВО

I
Нашим вредним омладинцима много бриге и тешкоће задаје израда косина канала (шкарпе) као и неизвесност да ли је довољна крајња дубина канала коју су извршили. Од кочића који претстављају горњу ивицу канала па до ивице дна канала са одређеном дужином, израдити правилну косу раван задатак је тежак и за раднике који су годинама радили на копању канала а камо ли за омладинце од којих неки сада раде први пут са ашовом и лопатом.

Радећи канал на степенике многим је нејасно колике ширине степеника треба да остављају да би копањем сишли на одређену ширину дна канала. Рад са ашовима разних врста (пресованим и кованим) већим и мањим и с обзиром на различиту снагу омладинаца да ашове дубље или плиће не може се рачунати а истом дужином копања слојева — дужином слоја која се копа условљена је и ширином степеника који се оставља за израду шкарпе.

Шкарпа за канал треба да има нагиб 1:1½, што значи ако се канал копа на степенице тада на дубину слоја који се копа треба оставити ширину степеника један и по пута већу.

На цртежу означена је дубина копања слоја са »а«, а ширина степеника са »б« па је $b = 1\frac{1}{2}a$.

На пример ако је дубина копања слоја 22 см, ширину степеника треба оставити $22 + 11 = 33$ см; за дубину 26 см ширина степеника $26 + 13 = 39$ см; за дубину 30 см, ширина степеника $30 + 15 = 45$ см.

Практично се најпростије то изводи ако се приликом ашовања обележи на ашову дубина слоја који се ашови и тој дубини дода још половина дубине и на тај начин се добија ширина степеника једна и по његова дубина.

Копајући слој по слој у дубини и остављајући ширину степеника један и по пута већу од његове дубине сићи ће се на одређену дубину канала са ширином дна колико је планом одређено. После тога се обавља скидање степеница односно коначна израда шкарпе. За контролу нагиба шкарпе свакој бригади издато је по неколико комада дрвених тро-

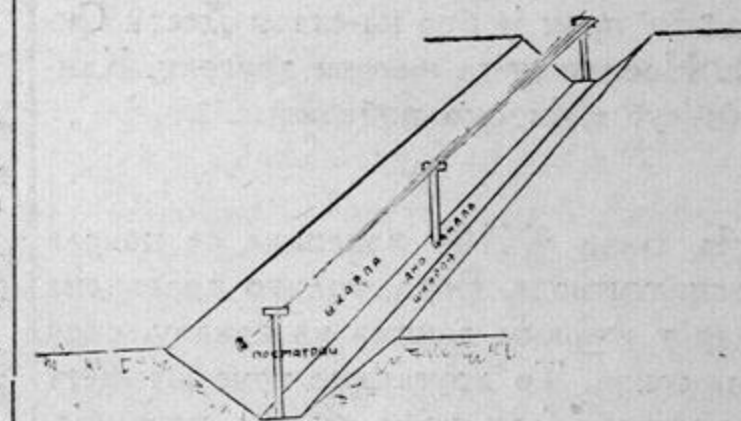
углова (шаблона) са висковима. Троуглови су правоугли, краћа катета поставља се у правцу дубине копања, дужа катета, чија је дужина један и по пута већа од краће катете (нагиб шкарпе 1:1½) показује правац ширине а дијагонала показује нагиб шкарпе. Канап са виском који је обешен о троугао треба да показује паралелност са краћом катетом да би шаблон стајао правилно односно да би дијагонала показивала тачан нагиб шкарпе. Ако висак скреће више каналу значи да је шкарпа сувише стрма (да је шкарпа прекопа), односно ако скреће више ивици канала значи да је шкарпа сувише блага (треба је још скидати).

Препоручује се на сваких 2—3 метра канала израда просека на степеницама по шаблону а после је лако скидати шкарпу према просецима који су јој нагостили косину. За израду просека на степеницама према шаблону довољно је извежбати једну десетину за целу бригаду која ће давати правилан изгиб шкарпе. Препоручује се скидање степеника са мотиком или будаком као брже и лакше него ашовом или лопатом.

II

Дубина ископа канала на свакој деоници даје се пре почетка копања а мери се од површине осовинског колаца (колац је забијен до земље). Ради тога се око 20—25 см у површини терена, све док се са копањем не сиће на дубину која је предвиђена. Кад се измири одређена

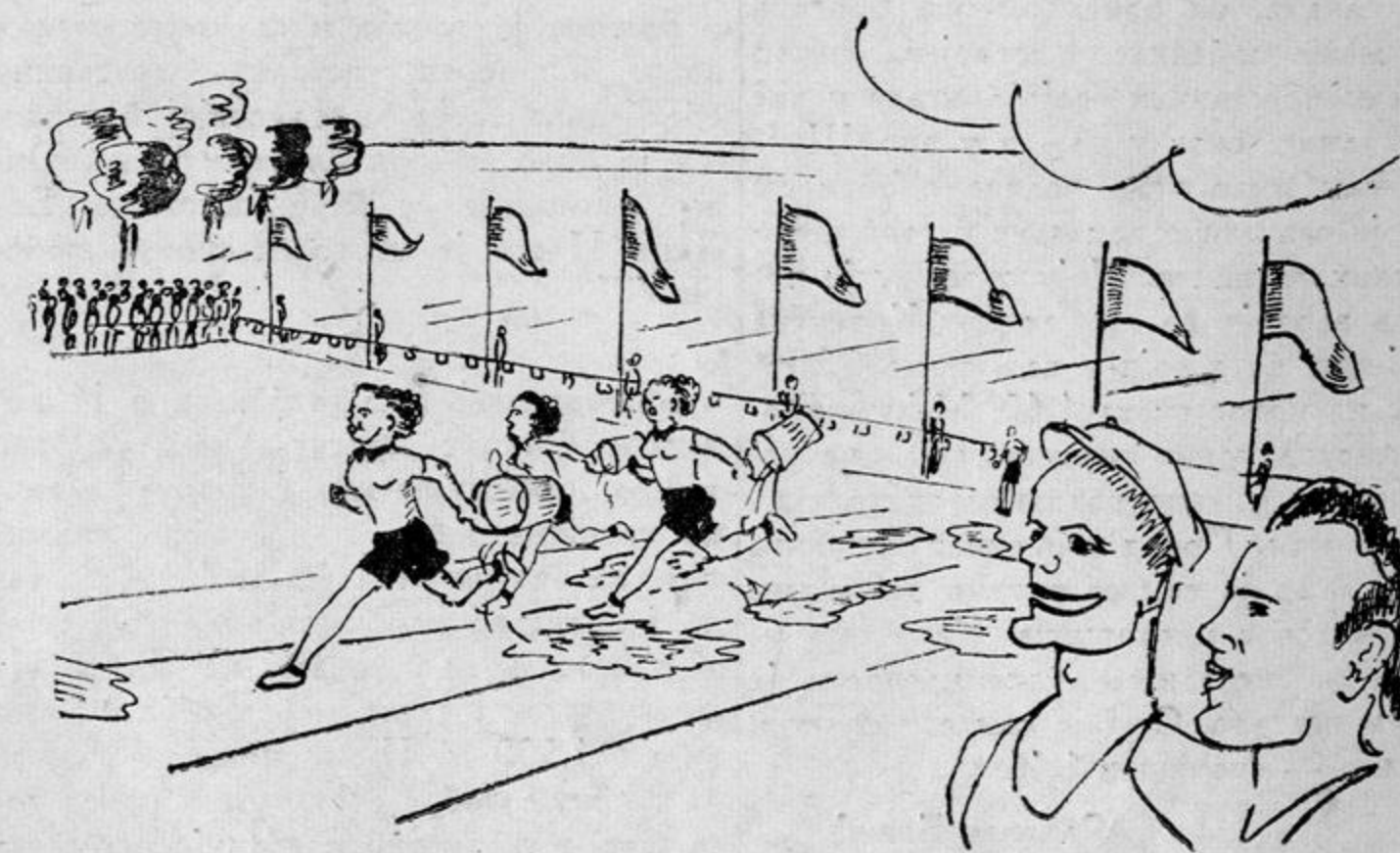
дубина значи да се дошло по планом установљеног дна канала. На тај начин измерена је права дубина канала на крајевима деснице тј. код колчева. За контролисање дубине канала средином деонице служе нам дрвене равњаче у облику слова Т звани крстови. Те равњаче су такође дате бригадама на употребу. За рад са њима потребно је три комада: два на крајевима деонице где је према кочићу ископана потребна дубина и трети који се поставља између њих на местима где се жели контролисати дубина копања.

Визирајући са једне крајње равњаче на другу крајњу треба да и равњача која се налази у средини буде у равни их двеју крајњих. Ако средња равњача стрчи изнад равни двеју крајњих значи да дубина није довољна и да треба копати дубље све док горњи крај средње равњаче не падне у исту раван са горњим крајевима крајњих равњача. Ако је пак средња равњача нижа значи да је на тим местима прекопано.

Инж. Ђ. Српа

Штафета водоноша

— Ех, кад би наше водоноше увек овако журиле
— ... никад воде не би пили

СА СЛЕТА

Такмичење, такмичари и публика

Сумрак се већ спуштао. Микрофон је објавио: трка колица. И почело је. Бело обележене стазе увиле су се у облаке прашице после знака заставице. Ратари су брујали од навијања.

»Девета, девета!« — »Осма«. — А када се почело са четвртим делом — трке 4×100 — ово навијање се претворило у општи усклик — усклик који тражи победу екипе своје бригаде.

Тек што су полупразна колица земље стигла на циљ проломио се победнички усклик XII бригаде. У последњем делу штафете први је био на стази Десан Симић. Носили су га његови другови. Клицали су: »Ми смо победили«.

★

На стази 4×100 изненада се почела просипати вода. Вода, толико драгоценоствар у жарким данима на каналу, сада се просипа. То другарице трче штафету са кофама. Али кофе су све празније.

— Напред — бодре бригадири своје водоноше. Суши им се грло од узвика као што им се суши и на каналу.

Циљ. Празне кофе. Прва је IX бригада.

★

Изненада олуја. Навијање прелази у урнебесне узвике. Бодрење.

— Једанаеста... једанаеста-а-а.

Моја прва победа

На великом фискултурном слету свих радних јединица на изградњи Посавског канала, на коме је наша бригада заслужено победила и освојила пехар био сам преставник своје бригаде у две дисциплине: скок у даљ и у вис. Шансе нисам имао тако велике с обзиром на моје резултате показане у току предслетских тренинга. Моју стрепњу је појачала верзија да у логору Кртинска има један друг који у даљ скаче 6,20 а у вис из првог скока 1,60. Међутим један фискултурник ако мисли да има успеха несме никада полазити од тога да неће успети. Поред марљивог тренинга и спремања ја сам се трудио да не мислим на свог противника. Када смо изашли на игралиште узнемирености је сасвим нестало. Скупио сам сву снагу и победио — скочивши 1,46.

Радован Божић

VIII студентска бригада

Ударници се такмиче. Облаци прашице означавају оштру борбу. То је наша главна дисциплина.

— Ми ћемо победити — чита се на лицу сваког бригадира-такмичара. — Он жели да име његове бригаде буде прва.

Мрак је. Земља је избачена. Победа је »Муњина«. Али — инжењер брише зној са чела. Тешко је међу најбољима констатовати најбољег.

XVI ударна је скандирала:

— Жика... »Муња«... »Муња«...

★

Када су тимови одбојке наступили трчећи преко терена сви гледаоци су скандирали: »Рата... Рата... Рата«...

Друг Рато Дугоњић је наступио у међународном тиму студената Навијали су бригадири за свој тим са канала. Поздрављали су они лепе потезе гостију. Али — победа је наша. Тим канала победио је тим студената — учесника на Међународном конгресу.

Б. Б.

Божица Ћук

Активна је фискултурница и најбоља у неколико дисциплина међу другарица VIII студентске бригаде.

Требало је видети њен спретан корак и скок. Са више тренинга она би могла да постигне одличне резултате.

Скаче Божица. »Браво«, виче се са свих страна слетишта. »Осма, осма« и Божица је скочила највише. »У скоку у даљ победила је другарица Божица Ћук скочивши 3,39«, објављује спикер.

Божица је трчала и са кофом пуном воде и поред осталих другарица обезбедила треће место својој бригади. Ту је било малера али све једно. Опште симпатије су биле на страни Божице. И она је много допринела победи VIII.

★

Миловановић Влајко бригадир 11 ваљевске бригаде фискултуром се бави тек од доласка на канал. После неколико тренинга видео да се може такмичити за златну значку »ЗРЕН«. До сада је показао нарочито видне резултате у пливању и у трчању на 100 м. На фискултурном слету победио је на стази од 1.500 м. Њему ништа не смета да постиже добре резултате и поред тога што свакодневно пребацује норму за 50%.

»Де-ве-та,
де-ве-та...«

»У недељу 8 септембра одржаће се велики фискултурни слет у Посавини. Фискултурни руководиоци бригада одговорни су да...« Ето то је било прво званично саопштење о слету. Међутим о њему смо чули још раније. Није без разлога друг Аца »фискултурни« већ десет дана јако нервозан, не вежба се без разлога, вежба за бронзану значку ЗРЕН-а са толико пажње, не лети без разлога непрестано диск и кугла кроз дрориште »Саве«. А предвече сабирају се бодови, комбинују се тимови, дискутује се о сваком који ће заступати бригаду. »Колико је наших у тиму« — то »наших« постало је парола дана.

А у недељу на игралишту је почело од раног јутра: »Де-ве-та, де-ве-та« Ено, друг Мартинис баца куглу. »Напред«, виче девета. »А на копљу и диску? Ама, где су наши? Ранко, Ранко пребаци их« и опет »Ранко, Ранко де-ве-та, де-ве-та«.

»Пази, наши играју одбојку. Ко води? Ми или они? И опет навијање до изнемоглости. Тако нам је протекло цело пре подне.

А по подне?

»Ево наступа девета студентска бригада. Погледајте њихов корак«, чује се преко микрофона. Тако говори микрофон, а наши газе сигурно и самоуверено. И посматрали су бригадири девете студентске своје другове у поворци. Њихове напоре поздрављали су аплаузом и клицањем. А када је у први сумрак почела штафета другарица са кофама 4×100 цела девета је одједанпут грмнула за свог најбољег водоношу другарицу Славку. Ова другарица на каналу копа а сада репрезентује своју бригаду којој је донела назив победника у овој дисциплини. После водоноша такмиче се кубикаши. Свако бодри своје, али пошто је спикер из девете то их микрофон надјачава: »Де-ве-та, де-ве-та«.